



KOD UCZNIA

KONKURS PRZEDMIOTOWY Z GEOGRAFII DLA UCZNIÓW SZKÓŁ PODSTAWOWYCH

ETAP WOJEWÓDZKI
18 kwietnia 2023 r.

Ważne informacje

1. Test składa się z **30** zadań. Masz **90 minut** na ich rozwiązanie. Możesz zdobyć **60** punktów.
2. Zapisz szczegółowe obliczenia i komentarze do rozwiązań zadań prezentujące sposób Twojego rozumowania. Możesz korzystać z kalkulatora i linijki.
3. Pisz długopisem lub piórem, nie używaj ołówka ani korektora. Jeżeli się pomylisz, przekreśl błąd i napisz odpowiedź ponownie lub zaznacz inną.
4. Pisz czytelnie i zamieszczaj odpowiedzi w miejscach na to przeznaczonych.
Pamiętaj, że zapisy w brudnopisie nie podlegają ocenie.
5. Pracuj samodzielnie, korzystając z własnej wiedzy i umiejętności!

Życzymy Ci powodzenia!

Maksymalna liczba punktów	60	100%
Uzyskana liczba punktów		
Podpis osoby sprawdzającej		

Część I. (0-15 p.)

**Spośród podanych odpowiedzi wybierz i zaznacz poprawną.
Pamiętaj, tylko jedna z nich jest prawidłowa!**

Zadanie 1. Grecki filozof, który jako pierwszy przedstawił dowody na kulistość Ziemi, to

- a) Eratostenes z Cyreny.
- b) Heraklit z Efezu.
- c) Arystoteles.
- d) Anaksagoras.

Zadanie 2. Idea kulistości Ziemi ożyła w XVI wieku, kiedy pierwsza wyprawa opłynęła Ziemię. Wyprawą dowodził

- a) Marco Polo.
- b) Ferdynand Magellan.
- c) Vasco Da Gama.
- d) Krzysztof Kolumb.

Zadanie 3. Województwa graniczące z województwem lubuskim uszeregowane wg rosnącej powierzchni to:

- a) dolnośląskie, zachodniopomorskie, wielkopolskie.
- b) wielkopolskie, zachodniopomorskie, dolnośląskie.
- c) zachodniopomorskie, dolnośląskie, wielkopolskie.
- d) wielkopolskie, dolnośląskie, zachodniopomorskie.

Zadanie 4. Gdybyś chciał dotrzeć z bieguna południowego do Australii, to wyruszyłbyś w kierunku

- a) północno-wschodnim.
- b) wschodnim.
- c) każdym z wyjątkiem południowego.
- d) północnym.

Zadanie 5. W Polsce podczas wakacji w 2022 roku obowiązywał „czas letni”, który należał do strefy czasu

- a) wschodnioeuropejskiego.
- b) zachodnioeuropejskiego.
- c) uniwersalnego.
- d) środkowoeuropejskiego.

Zadanie 6. Terminy „długość geograficzna” i „szerokość geograficzna” wywodzą się

- a) ze średniowiecza.
- b) ze starożytności.
- c) z oświecenia.
- d) z odrodzenia.

Zadanie 7. Skały budujące Wyżynę Krakowsko-Częstochowską to

- a) granity i bazalty.
- b) piaski i żwiry.
- c) gnejsy i marmury.
- d) wapienie i margle.

Zadanie 8. „Góra Krzyży” na Grabarce jest położona niedaleko

- a) Siemiatycz.
- b) Częstochowy.
- c) Lichenia.
- d) Kruszyń.

Zadanie 9. Do społeczności etnicznych należą:

- a) Podhalanie, Kurpie, Łowiczanie.
- b) Niemcy, Romowie, Ukraińcy.
- c) Żydzi, Ślązacy, Kaszubi.
- d) Chińczycy, Tatarzy, Ślązacy.

Zadanie 10. Przyrost rzeczywisty to

- a) przyrost naturalny wraz z migracją.
- b) ujemny przyrost naturalny.
- c) saldo migracji wraz z przyrostem naturalnym.
- d) urodzenia i zgony na emigracji.

Zadanie 11. Najmniejsze państwa w Europie to:

- a) Monako, San Marino, Lichtenstein.
- b) San Marino, Kreta, Watykan.
- c) Monako, Cypr, San Marino.
- d) Watykan, Monako, San Marino.

Zadanie 12. Obszar, z którego wody spływają do jednej rzeki, to

- a) zlewisko.
- b) roztocze.
- c) dorzecze.
- d) starorzecze.

Zadanie 13. Fen w Alpach jest wiatrem

- a) stałym.
- b) lokalnym.
- c) okresowo zmiennym.
- d) zachodnim.

Zadanie 14. Glina to skała

- a) przeobrażona.
- b) osadowa luźna.
- c) osadowa pochodzenia chemicznego.
- d) osadowa okruchowa zwięzła.

Zadanie 15. Za ruchy płyt tektonicznych w obrębie litosfery odpowiedzialne są/jest

- a) prądy syzygijne.
- b) prądy konwekcyjne.
- c) trzęsienia ziemi.
- d) siła Coriolisa.

Część II.**Zadanie 16. (0-2p.)**

Wpisz w lukę imię i nazwisko słynnego twórcy teorii, która zmieniła myślenie o wszechświecie, a następnie zakresz poprawne dokończenie zdania.

.....dokonał przełomu w myśleniu o Układzie Słonecznym i obalił teorię, według której:

- A. planety i inne ciała niebieskie krążą wokół Słońca.
- B. planety i inne ciała niebieskie pozostają w miejscu.
- C. Słońce i inne ciała niebieskie krążą wokół Ziemi.

Zadanie 17. (0-2p.)

W każdym podpunkcie skreśl nazwę planety niepasującej do zestawienia.

- A. Najbliżej naszej gwiazdy znajdują się planety skaliste: Jowisz, Mars, Ziemia, Wenus.
- B. Planety olbrzymy: Saturn, Merkury, Uran, Neptun.

Zadanie 18. (0-2p.)

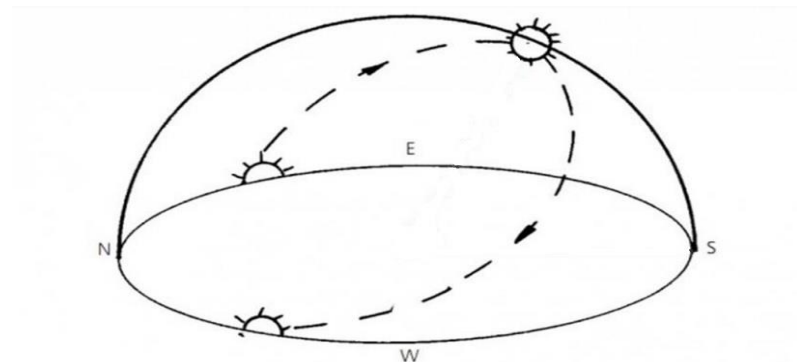
Zakreśl poprawne dokończenie zdania.

Jeśli w Gorzowie Wielkopolskim (15°E) jest godzina 12.00 czasu słonecznego, to w Amsterdamie (5°E) musi być

A.	11.20,	a w tureckim mieście Izmit (35°E) jest wtedy	1.	11.20.
B.	12.40,		2.	13.20.

Zadanie 19. (0-2p.)

Na rysunku przedstawiono pozorny ruch Słońca w pierwszym dniu pewnej pory roku. Określ prawdziwość stwierdzeń opisujących oświetlenie Ziemi w tym dniu, zaznaczając P, jeśli zdanie jest prawdziwe, lub F- jeśli jest fałszywe.

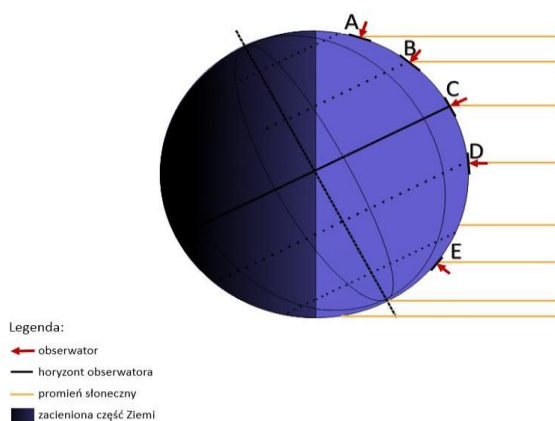


źródło: zpowola.org

- A. W tym dniu Słońce weszło na południowym wschodzie, a zaszło na północnym zachodzie. **P/F**
- B. Słońce górowało pod kątem mniejszym niż 90° . **P/F**
- C. Ten rysunek może przedstawiać pozorny ruch Słońca 21 marca i 23 września. **P/F**
- D. Ponieważ Słońce góruje po południowej stronie nieba, rysunek przedstawia półkulę północną. **P/F**

Zadanie 20. (0-5p.)

Przeanalizuj rysunek poniżej i uzupełnij związane z nim zdania od 1. do 5. Uwaga: punkty A, B leżą na półkuli N, a D i E na półkuli S.

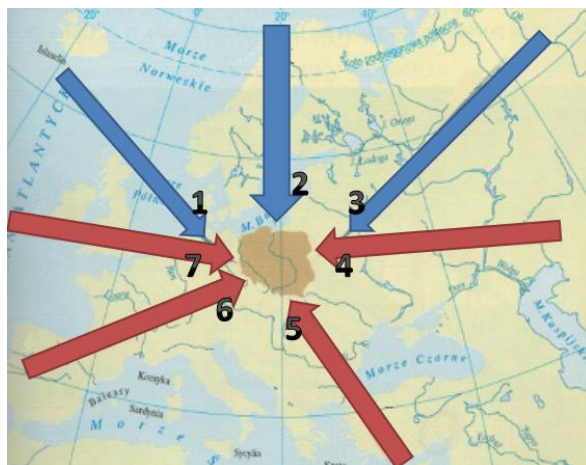


źródło: <http://edudu.pl/userfiles/image/ruch%20obrotowy%20i%20obiegowy%20ziemi%206.jpg>

1. Rysunek przedstawia oświetlenie Ziemi dnia.....
2. Za N kołem polarnym występuje.....
3. Słońce świeci w zenicie u obserwatora.....
4. Im bliżej równika na półkuli S, tym dzień jest.....
5. Za S kołem polarnym występuje.....

Zadanie 21. (0-3p.)

Rycina przedstawia główne masy powietrza napływające nad Polskę. Przyporządkuj numerom 2, 5 i 6 odpowiadające im skróty mas powietrza: PZk, PA, PPmc, PZm, PPkc, PPMch, PPKch. Do skrótów dopisz ich pełną nazwę.



źródło: Świat bez tajemnic, PWN Warszawa, 2014

2.....

5.....

6.....

Zadanie 22. (0-2 p.)

Nazwij metody kartograficzne, za pomocą których przedstawiłbyś na mapie:

- a) rozmieszczenie obiektów kultu Maryjnego w Polsce.....
- b) wyż atmosferyczny.....
- c) średnią gęstość zaludnienia wg województw.....
- d) strukturę gałęziową i wielkość okręgów przemysłowych w Europie.....

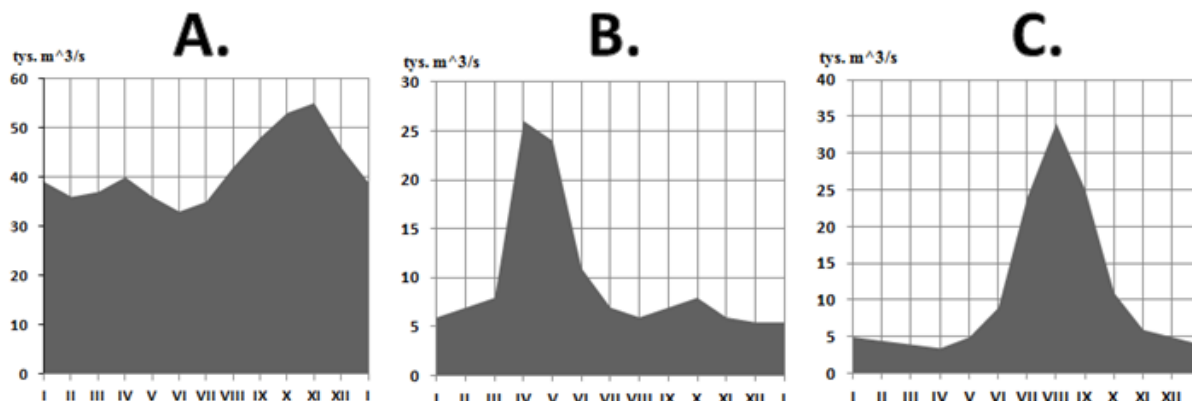
Zadanie 23. (0-3 p.)

Pasmom górskim oznaczonym literami: A. Karkonosze, B. Tatry, C. Góry Świętokrzyskie, D. Góry Stołowe, E. Beskid Żywiecki, F. Gorce, G. Bieszczady przyporządkuj nazwy ich szczytów: 1. Tarnica, 2. Śnieżka, 3. Turbacz, 4. Babia Góra, 5. Szczeliniec Wielki, 6. Rysy, 7. Łysica, wpisując cyfry od 1 do 7.

A.....B.....C.....D.....E.....F.....G.....

Zadanie 24. (0-3 p.)

Rycina przedstawia przepływy w trzech rzekach: Woldze, Kongo i Gangesie. Dopasuj diagramy A, B, C do tych rzek i do każdej z nich dopisz przyczynę najwyższych przepływów np. topnienie lodowców, opady atmosferyczne, topnienie śniegów, deszcze zenitalne, monsun letni.



źródło: Rzeki kuli ziemskiej, PWN Warszawa, 1987

Rzeka A, przyczyna:.....
 Rzeka B, przyczyna:.....
 Rzeka C, przyczyna:.....

Zadanie 25. (0-4 p.)

Oblicz rozciągłość południkową i równoleżnikową kontynentów A i B o podanych punktach:

- | | |
|-------------------|-------------------|
| A. a) – 12° 24' N | B. a) – 37° 21' N |
| b) – 55° 59' S | b) – 34° 51' S |
| c) – 34° 48' W | c) – 51° 23' E |
| d) – 84° 19' W | d) – 17° 33' W |

oraz podaj ich nazwy.

Obliczenia:

- A) rozciągłość południkowa:
 rozciągłość równoleżnikowa:
 nazwa kontynentu:
 B) rozciągłość południkowa:
 rozciągłość równoleżnikowa:
 nazwa kontynentu:

Zadanie 26. (0-3 p.)

Oceń prawdziwość każdej informacji. Wpisz znak „X” w odpowiednie komórki tabeli.

INFORMACJA		PRAWDA	FAŁSZ
1.	Wraz ze wzrostem wysokości bezwzględnej następuje spadek temperatury powietrza i wzrost sumy opadów.		
2.	Na Ziemi występuje astrefowy układ temperatury powietrza zgodny ze strefami oświetlenia Ziemi.		
3.	Ciepłe prądy morskie podnoszą temperaturę powietrza i zwiększają ilość opadów w strefie wybrzeża.		

Zadanie 27. (3 p.)

Liczba ludności Polski w 2016 roku wynosiła 38 433 tys. W tym roku urodziło się 382,3 tys. osób, a zmarło 388,0 tys. Napisz, jak zmieniła się liczba mieszkańców Polski w 2016 r., wiedząc, że przybyło 13,5 tys. imigrantów, a wyjechało 12 tys. osób?

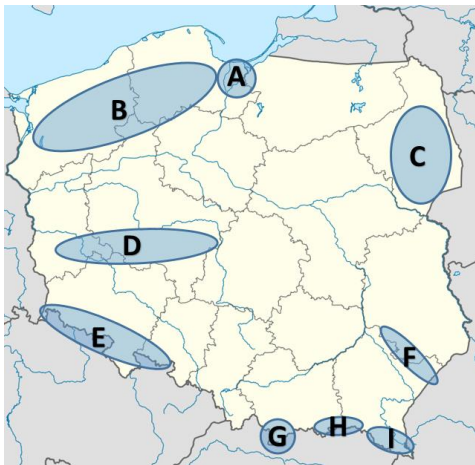
Obliczenia:.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

- a) Zmniejszyła się o 4,2 tys. b) Zmniejszyła się o 42 tys. c) Zwiększyła się o 6,2 tys.

Zadanie 28. (0-4 p.)

Na mapie literami od A do I zaznaczono krainy geograficzne Polski. Uzupełnij tabelę, wpisując właściwe krainy.

Mapa do zadań nr 28 i 29



źródło: wikipedia.org/wiki/Modul:Mapa/dane/Polska#/media/File:Poland_location_map.svg

Litera na mapie	Nazwa krainy geograficznej
A	
B	
C	Nizina Podlaska
D	Nizina Wielkopolska
E	Sudety
F	
G	Tatry
H	Beskid Niski
I	

Zadanie 29. (0-3p)

Wykorzystaj mapę z zadania nr 28 i do krain geograficznych Polski oznaczonych na mapie literami B, C i E dopisz po jednym, występującym na ich terenie, parku narodowym.

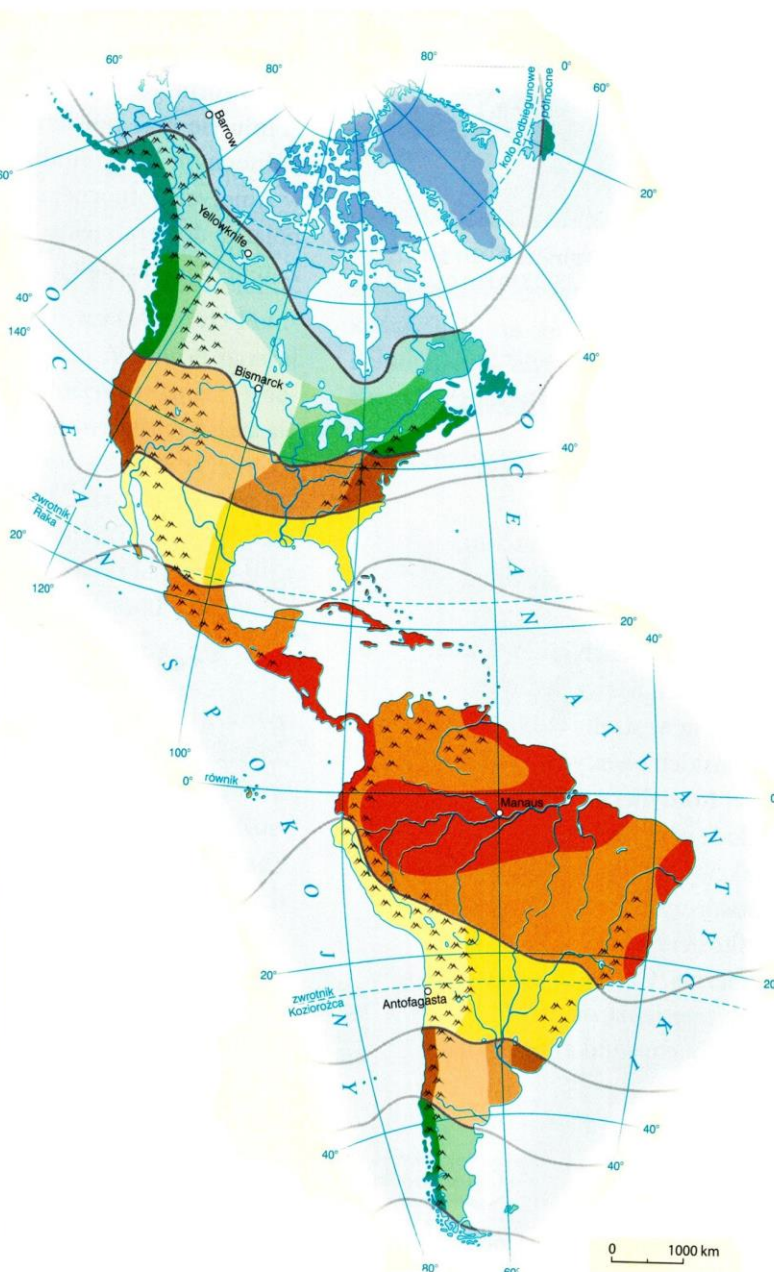
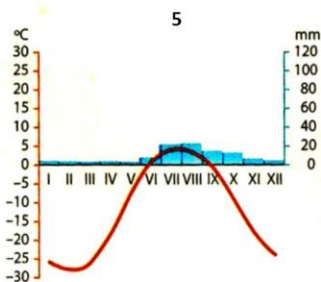
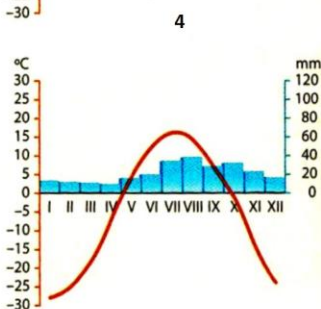
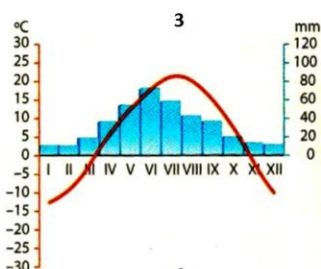
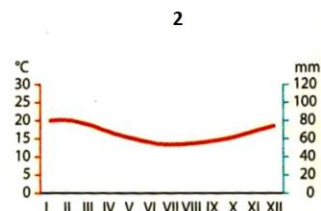
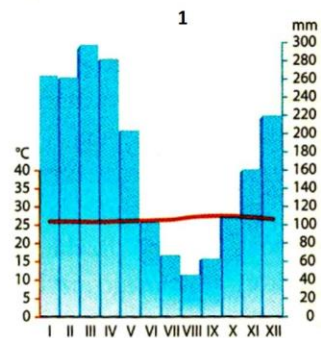
Litera na mapie	Park Narodowy
B	
C	
E	

Zadanie 30. (0-4 p.)

Przeanalizuj mapki klimatyczne Ameryk. Do miejscowości Bismarc (USA), Manaus (Brazylia) dobierz odpowiedni klimatogram od 1. do 5. i przyporządkuj klimat, wybierając określenia spośród podanych: równikowy, okołobiegunowy, umiarkowany, suchy, wilgotny, zwrotnikowy, kontynentalny, ciepły, chłodny, suchy.

Bismarc.....

Manaus.....



źródło: Planeta Nowa 8, Nowa Era, Warszawa, 2017

BRUDNOPIS